

STUDENTEN WEEKBLAD

REDACTEUREN:

W. BADON GHJBEN, MEJ. G. F. M. J. VAN GELDER, M. CH. G. DE BRUYN,
A. J. ODINOT, P. K. VAN MEURS, G. NAEFF, E. J. GRATAMA SZN.
FAST MEDEWERKER VOOR DE RUBRIEK MUZIEK: C. C. J. DE L'ESPINASSE.
ORGAAN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR STUDIEBELANGEN.

19e JAARGANG.
No. 3.

DONDERDAG
19 OCT. 1916.

DIT BLAD VERSCHIJNT DONDERDAGS, BEHALVE IN DE VACANTIËN. DE ABONNEMENTSPRIJS IS / 4,—, BIJ VOORUITBETALING / 3,50 PER JAAR. DE JAARGANG LOOPT VAN 1 OCTOBER TOT 30 SEPTEMBER. DE PRIJS DER ADVERTENTIËN IS 12½ CTS. PER REGEL.

TECHNISCHE BOEK-
HANDEL EN DRUKKERIJ
J. WALTMAN JR., DELFT

INZENDINGEN TE BEZORGEN VOOR
MAANDAGMIDDAG 4 UUR AAN HET
REDACTIE-ADRES: KOORNMARKT 62

Inhoud.

Delftsch Studenten-Corps.

Delftsche Studenten Dispuutgezelschap „Vrije Studie”.
De Onderlinge van „Laga”, door S.
D. S. A. F. V. Eerste-Jaars Wedstrijd.
Delftsche Studenten-Schaakclub.

Delftsche Studenten-Bond.

In Memoriam Robert Cler, door O.

D. V. S. V.

Viering 2e Lustrum.

Gedachten en Gedichten.

Eerste Liefde, door Irma.

Tooneel.

„De Renningers” door 't Rotterdamsch Tooneel, door N.

Vereenigingsleven.

Delftsche Studenten Ethische Vereeniging, door A. G. M.
R. K. Studenten-Vereeniging „Sanctus Virgilius”, door J. T.
Electrotechnische Vereeniging.

Ingezonden.

Nog eens de letterkundige Cursus van Dirk Coster, door M. R.

Technische Hoogeschool.

Vervolg Nieuw-Ingeschrevenen. 1916-17.
Uitslag gehouden examens na de Zomervacantie 1916.
Aanvang Colleges en Oefeningen.
Mededeelingen.

Agenda.

DELFTSCH STUDENTENCORPS.

Delftsche Studenten Dispuutgezelschap „Vrije Studie”.

In verband met het feit, dat 30 October e.k. Arthur van Schendel voor „Vrije Studie” een voordracht zal komen houden uit eigen werk, wil ik degenen onder de leden, voor wie Van Schendel een onbekende is, het een en ander omtrent zijn persoon mededeelen.

Arthur van Schendel behoort tot onze jongere prozaschrijvers, en is, met Van Oordt en Nine van der Schaaf, de vertegenwoordiger van wat men een moderne romantiek zou kunnen noemen. Zij vormen een richting, die als reactie tegen het realisme der tachtigers, weer een eervolle plaats aan de verbeelding, aan het figuratieve toekent. Het bovenzinnelijke, het niet waarneembare speelt bij hen een groote rol.

Van Schendel is de man geweest, die a. h. w. een nieuw en levend proza geschapen.

De Nieuwe Gidsers hebben wel getracht zich te ontworstelen aan de doode taal van stereotiepe uitdrukkingen, die toentertijde gebruikelijk was, maar doordat de vorm voor hen alles werd, en geen verband meer hield met het innerlijke, waren zij niet instaat een inderdaad nieuwe taal te scheppen.

Eerst toen het evenwicht tusschen geest en materie was bereikt, toen het breede innerlijke rhythme, het rhythme van de taal doordrong, kon er sprake zijn van een krachtige, levende taal. Zoals ik reeds zeide, danken wij deze taalvernieuwing aan Van Schendel, wiens boekje „Een zwerver verliefd”, voor vele schrijvers tot een voorbeeld is geworden.

Om hier het geheele werk van Arthur van Schendel te bespreken zou natuurlijk veel te ver voeren. Ik wil dan ook volstaan met een simpele vermelding van hetgeen hij geschreven heeft.

Als jongste werk kennen we de bundel schetsen: „Een Schoone jacht”, waarin de kiem ligt voor Van Schendel's verdere ontwikkeling. „Drogon”, is een verhaal uit de Middeleeuwen, een verhaal donker van hartstocht en wanhoop. Het geeft de wanhopige strijd van den mensch tegen het noodlot en tegen zijn eigen lagere natuur met haar felle hartstochten en begeerten.

„Een Zwerver verliefd” toont ons een verdere ontwikkelingsfase, waarin het in het vorige werk gestelde probleem van goed en kwaad, dat daar onopgelost blijft — ook niet tot een oplossing wordt gebracht, maar waarin met terzijdestelling van dit probleem toch een houding is gevonden tegenover het leven:

„die verheven onverschilligheid, die glimlachen doet om eigen zonde”.

In „Een Zwerver verdwaald” laat Van Schendel zien hoe Tamalone gaat voelen, dat hij voor de menschen moet lijden. Hij zoekt de menschen, maar kent den weg nog niet.

„De berg van droomen”, verschenen in 't jaar 1913 is niet op een lijn te stellen met „Een Zwerver verliefd”. Het mist klaarheid, en is evenmin een geheel van taalschoonheid.

Men moge er op grond van dit werk dan ook aan getwijfeld hebben of Van Schendel wel zou worden wat hij beloofde te worden: een onzer grootste prozaïsten; onlangs is het begin van een nieuw werk verschenen in „De Gids”, dat weik aan dezen twijfel wel allen grond zal ontnemen.

Dit werk heet „De Mensch van Nazareth”, en om u een denkbeeld te geven van den zeer bijzonderen stijl van Arthur van Schendel, laat ik hier het begin volgen van dit verhaal

I.

„De hemel straalt over het oosterland en over de groote zee. De zon verlicht de aarde en de wateren van haren opgang tot haren nedergang. Van voorbij de bergen van Naphtali en Gilboa, van voorbij de weidelanden aan gene zijde der Jordaan rijst de zon, van voorbij de woestenijen en voorbij de landen waar Paddan Aram was, van voorbij de zee des dagersaads, en voorbij de wouden van den olifant rijst iederen dag de zon. En als land en water van licht verzadigd zijn aan 't eind van iederen dag, daalt zij voorbij de groote zee, voorbij de verre verte.

Van over de bergen, van het noorden en het zuiden vaart de nacht haar aan den hemel na met de menigte der sterren, en de wind ruischt in de duisternis”.

Ik hoop dat velen van de gelegenheid, die hun hier geboden wordt zullen gebruik maken, om een onzer meest artistieke en meest sympathieke prozaschrijvers te hooren voorlezen uit eigen werk.

Arthur van Schendel zal uit „De Mensch van Nazareth” een gedeelte voordragen, dat nog niet in druk is verschenen”.

De Onderlinge van Laga.

Vrijdag 27 October zullen plaats vinden de „onderlinge wedstrijden” van Laga. Heeft Laga van 'tjaar weinig succes naar buiten gehad, de animo voor de onderlinge toont, dat dit aan toevallige omstandigheden te wijten is en niet aan gebrek aan belangstelling voor de roeisport, zelfs zullen op Donderdag 26 October voorwedstrijden geroeid moeten worden, daar 't aantal deelnemers te uitgebreid is om op een dag tot de eindbeslissing te komen.

Het belooft dus Vrijdag een interessante fuifroeiers dag te worden, hoewel de race-roeiers zich ook niet onbetuigd zullen laten. Een officieus praatje over een blaasje in den tuin van de Rietveldschen Torens en de belangstelling die dagelijks al getoond wordt, waarborgen ons een gezellige dag.

's Avonds zal op den Sociëteit Phoenix de uitreiking der prijzen plaats hebben en tevens de plechtige overdracht van de door 't jaar '15 aan Laga toegezegde overnaadsche sciff.

Wanneer we rekening houden met 't feit, dat 't lustrum van Laga voor onbepaalden tijd is uitgesteld moeten worden en het race-seizoen ook tegenslagen heeft gebracht, zooals niemand had durven voorspellen, dan blijkt dat Laga's leven dieper ligt en dat de fuifroeiers nu moeten en kunnen toonen, dat bij hen de wil zit om ook Laga naar buiten haar oude naam te doen terugwinnen. Of er de capaciteiten zijn, dat zal Vrijdag blijken.

Intusschen we kunnen met vertrouwen de toekomst tegemoet zien, want het 1e jaar zal Vrijdag zien wat de roeisport voor niet race-roeiërs, (voor de meesten een absurditeit) beteekenen kan.

S.

D. S. A. F. V.

EERSTE-JAARS WEDSTRIJD.

In den groentijd bleek al dadelijk de belangstelling voor de fotografiemiddag tamelijk groot te zijn. Het aantal inzendingen viel echter en wat aantal, en wat peil betreft, tegen. Het bleek, dat er heeren waren geweest, die alleen meedingen fotografeeren om er een gemakkelijke middag uit te kloppen.

Na vele aanmaningen van de zijde van het bestuur, om toch vooral in te sturen kwamen ten slotte 19 inzendingen bijeen, van de 34 groenen, die mede hadden gedaan. Een algemeene fout der inzenders bestond in het slechte opplakken der foto's.

Magazijnkartonnetjes met opzichtige randen schijnen voor beginnende lichtkunstenaars zeer aantrekkelijk.

Ook de beeldopbouw en uitsnijding waren middelmatig.

Den nieuwen leden kan aangeraden worden, artikelen over deze onderwerpen in de boeken en tijdschriften der vereeniging te bestudeeren.

Na rijp beraad kende het bestuur de volgende prijzen toe:

- 1^e prijs bronzen medaille, J. B. Peyrot.
- 2^e prijs diploma voor verdienstelijk werk, M. A. Nolthenius de Man.

Ten slotte worden eervol vermeld de heer H. Verkerk voor een goede oorspronkelijke keuze van onderwerpen en de heeren L. H. P. Neumann en J. G. Schumacher.

Delftsche Studenten Schaakclub.

Het Bestuur der Delftsche Studenten Schaakclub heeft zich als volgt samengesteld:

J. J. Heyting,	President.
A. H. Meursing,	Secretaris.
A. M. Mijulieff,	Thesaurier.
M. J. Ph. Nittel,	Commissaris.

Ook dit jaar heeft het Bestuur der D. S. S. zich voorgenomen een onderlinge winterwedstrijd te houden, waarin het alle leden tot mededinging opwekt. Gespeeld zal worden in 3 klassen. De indeeling geschiedt naar spelsterkte, zoodat ook nieuwe leden, die nog weinig of niets van schaken kennen, in de laagste (3de) klasse kunnen medespelen. Terwille van het goede verloop der wedstrijd zijn de volgende bepalingen gemaakt:

1. Gespeeld wordt in drie klassen, 1ste, 2de en 3de.
2. Elk speelt één partij tegen de andere mededingers in zijn klasse.
3. Het Bestuur behoudt zich het recht voor, indien noodig, spelers in een andere klasse te laten medespelen, dan waarvoor zij zich opgaven.
4. Het inleggeld bedraagt f 2,50, welk bedrag gelijk met de contributie geïnd zal worden. Degenen, die de wedstrijd uitgespeeld hebben, ontvangen f 1,50 terug.
5. Het inleggeld zal besteed worden aan prijzen.
6. Gespeeld wordt op de schaakavonden des Donderdags-avonds 8 uur op de leeszaal der S. P. Deze wedstrijd-partijen mogen niet thuis gespeeld worden.
7. Is een speler verhinderd, dan kan hij een partij uitstellen door hiervan *schriftelijk* kennis te geven aan den Secretaris uiterlijk vier uur vóór het begin der schaakavond. Blijft hij hiervan in gebreke, of komt hij meer dan een uur te laat, dan verliest hij zijn partij en de f 1,50 zal hem niet meer terugbetaald worden.
8. In alle andere kwesties beslist het Bestuur.

De wedstrijd zal beginnen op Donderdag 26 October. Zij, die aan den wedstrijd deel wenschen te nemen, kunnen zich dan op de leeszaal bij het Bestuur aanmelden. Anders kan men zich schriftelijk tot den Secretaris wenden.

Namens het Bestuur,

A. H. MEURSING,
Secretaris.

DELFTSCHE STUDENTEN-BOND.

Robert Cler †

Gekend heb ik hem niet, maar pijn deed het te moeten lezen in de bladen, het sneuvelen van Robert Cler aan het Fransche front op de slagvelden bij Thiaumont, want hij was toch een van de onzen.

Van hen die hem gekend hebben weet ik, dat hij waarlijk goed en eerlijk was, weet ik dat hij een sterk ontwikkeld rechtsgevoel had en niet schroomde op te komen en te strijden voor dat, wat hij meende, waar te zijn. Daarom aarzelde hij in 1914 ook niet, te gaan strijden voor zijn vaderland, zijn lieve Frankrijk en hier viel Rob als offer van wat hij als plicht wist.

Hij ruste in vrede.

O.

D. V. S. V.

De Delftsche Vrouwelijke Studenten-Vereeniging geeft kennis van de viering van haar Tweede Lustrum, op 26, 27 en 28 October a. s.

De Receptie zal plaats hebben Donderdag 26 October, des namiddags van 3 tot 4^{1/2} uur, in de Stads Doelen.

Het Bestuur der D. V. S. V.:

H. J. Kruseman, Presidente.

E. C. Zeeman, Secretaresse.

M. F. H. Snethlage, Penningmeesteresse.

GEDACHTEN EN GEDICHTEN.

Eerste Liefde.

Aan J. W.

De zon scheen zoo helder, al het slapende lag
Zachtkens ontwakend, toen ik je d' eerste maal zag
Het meezeken kringeld' in het jeugdige groen
En lispelde vroolijk — Hoe lief was je toen.

Wat was ik al blijde, als ik je in de verte slechts zag,
Wat hoorde ik gaarne je vroolijke lach,
En wat zag 'k in je ronde gezichtje graag
Je lachogjes twink'len bij onschuldig geplaag.

Lief kindje, je sprak me zoo ernstig aan,
Over je smachten naar Liefde, door mij onvoldaan.

Toen blikte ik in je oogen — welk heldere glans
Als zilveren maanlicht bij elfendans
En ik blikte in je zieltje — zoo helderrein,
En opwekkend als boschlucht bij zonneshijn.

Zóó plotsling kwam Liefde in onstuimig gewoel
Tot stikkens benauwen — Welk heerlijk gevoel
Doorstroomde mijn hart toen; hoe klopte het fel
Nooit sprongen gedachten uit klaarder wel.

Sinds heb ik mijn ziele ter ruste gevleid
Met mijmergedachten aan jou gewijd.

Toen moest ik je derven een lange tijd
Hoe heb ik smachtend je terugkeer verbeid.
Al troostten je lieflijke brieven mij zacht,
Verlangen toch kwelde tot diep in den nacht.

Nu ben je gekomen — nu zag ik je weer,
Doch 'k zag in je oogen die glans niet meer,
Zoet lieveken, je was er zoo koud voor mij,
Is nu alles verdwenen, al je liefde voorbij?

Mijn hart is gebroken, mijn vreugde is heen,
Ik strompel door 't leven — Ik strompel, — alleen.

Delft, 1 Sept. 1916.

IRMA.

TOONEEL.

„De Renningers” door 't Rotterdamsch Tooneel.

Het moet voor ieder ongetrouwde al een zonderlinge gewaarwording zijn om aan z'n vrouw te worden voorgesteld, maar hoeveel te meer nog voor iemand, die even tevoren gezworen had, nooit te zullen trouwen, en inderdaad, Dr. Felix Tanner, hartstochtelijk vrijgezel, liberaal Kamerlid en berucht Don-Juan, verbaast zich dan ook werkelijk, wanneer een van z'n beste vrienden hem voor dit fait-accompli stelt. Deze vriend, Paul Karsten, hoewel reeds getrouwd en vader, trouwt n.l. nogmaals, ¹⁾ maar nu onder Tanners naam en komt hem nu voor zijn vrouw, waar hij wel mee getrouwd is, maar die eigenlijk z'n vrouw niet is omdat zij Tanners vrouw is — met dergelijke spitsvondige zinnen wordt druk gewerkt — gastvrijheid vragen. Felix Tanners bewondering wint het echter spoedig van zijn verbazing en hij vindt het niets plezierig dat Lilly, 't jong getrouwde vrouwtje, direct nu zij 't bedrog vernomen heeft, ook maar weer scheiden wil en hij haalt haar over hiermee een week te wachten, gedurende welke tijd zij, evenals Paul, in Felix' huis logeeren zal. Het eerste bedrijf eindigt met 't vermakelijke tooneel, dat beide mannen, elkaar wantrouwend, voor haar deur den nacht doorbrengen, verveeld nog door een zeer onbeduidend, doch verwaand jongmensch, slachtoffer van Felix' liefdesavonturen.

Groot en ernstiger wordt Felix' liefde en z'n belofte om over 8 dagen te scheiden, 't idee dat Lilly nog steeds van Paul houdt en vooral diens voortdurende aanwezigheid, hinderen hem steeds meer. Zeer verheugd is hij dan ook, als hij hoort dat Pauls ware vrouw in Weenen komt om een gouvernante voor hun dochttertje te zoeken, want nu hoopt hij dat de echtgenooten wel samen zullen afreizen. Groot is de verbazing der beide mannen als de gouvernante, die zich komt presentereen, Lilly zelf blijkt te zijn. Na een cosmopolitisch onderzoek naar hare talenten worden Lilly en mevrouw Karsten het spoedig eens over haar aanstelling. Alleen de finantieele regeling schijnt hun — eenigszins zonderling — geen van beide te interesseeren.

Woedend en wanhopig is Felix dat zijn vrouw nu toch nog met Paul mee naar z'n huis zal gaan, maar gelukkig ziet hij nog kans, haar van zijn liefde te overtuigen en daar hun huwelijk al gesloten is, besluiten zij dit in de kerk nog maar eens over te doen, waarbij zij dan, in afwisseling van hun eerste huwelijk, beiden aanwezig zullen zijn. Doch voor 't nu zoover is, reist Lilly met Paul af.

Gedurende de eerste twee bedrijven hebben, zoowel Paul als diens vrouw en schoonvader, Felix gesproken over 't laatste der Renninger meisjes, die de, een weinig zonderlinge, gewoonte hebben, zelf hun echtgenoot te kiezen en nog nooit is 't één van hen overkomen, dat de persoon harer keuze ook niet werkelijk met haar trouwde. Het laatste meisje uit dit geslacht schijnt nu de eenige persoon te zijn, die aan Felix' vrijgezellenleven nog een einde kan maken. Deze echter achtte deze laatste telg uit dit geslacht zelfs hiertoe niet in staat, doch door 't ongelukkige verloop van z'n eerste ware liefde besluit hij uit dépit dit Renninger-meisje te trouwen.

Om nu Lilly en 't laatste Rennigertje één en dezelfde persoon te doen zijn, behoeft in 't laatste bedrijf nog slechts één bezwaar uit den weggeruimd. Paul en z'n familie, ook Lilly zelf kunnen makkelijk comédie hebben gespeeld tegenover Felix, maar van z'n, reeds genoemde, iet of wat idiote vriend Dornwald, die zelf op 't Renningermeisje verliefd beweert te zijn, is dit niet zoo licht begrijpelijk te maken, daarom wordt 's mans idiotisme nog maar een weinig verergerd, en hij blijkt de persoon zijner vereering in 't geheel niet te kennen. Op deze manier maakt de schrijver het nog mogelijk, dat ook de laatste der Renningers — die eigenlijk geen eens de laatste is — de geslachtstraditie niet breekt.

Nico de Jong en Else Mauhs vervulden de hoofdrollen en ik geloof niet dat er momenteel op een Nederlandsch tooneel beter samenspel te zien is, als deze twee, en niet alleen in dit stuk, geven. Toch had de eerste hier in zeker opzicht een ongelukkige rol. Hij is de groote Don-Juan, doch slechts door de strekking van 't stuk en doordat hij zelf en anderen herhaaldelijk 't vertelden, was dit merkbaar, niet echter door z'n woorden, vandaar dan ook dat zijn spel er weinig den indruk van gaf. Morriën, als Paul, trachtte te veel om in zijn spel de humor te leggen, die in 't stuk ontbrak. Was 't stuk geestiger geweest, dan

¹⁾ De immoraliteit van 't stuk wordt niet zoo ernstig, als men hier allicht begint te denken.

had dit erger gehinderd. Stapelveld speelde de niaisrol goed. Het programma vermeldde dat 't stuk van dezelfde schrijver, Gabriël Drégely, is als „In Rol”. Heeft hij dit laatste eerder geschreven, dan is hij er niet hard op vooruitgegaan. N.

VEREENIGINGSLEVEN.

Delftsche Studenten Ethische Vereeniging.

LEZING van den heer Dr. J. CLAY,
op Donderdag 12 October.

De vraag: „Is de mensch vrij” is van zoo 'n groote belangrijkheid voor ons menschen, dat wij ons niet verwonderen, dat door alle eeuwen heen pogingen zijn gedaan zich over deze zaak een zuiver beeld te kunnen en tot een bevredigende oplossing te geraken. Eigenaardig daarom is de tegenstrijdigheid der verkregen resultaten.

Het innerlijk gevoel van den onbezonnen mensch zegt hem, dat hij vrij is, in zijn doen en laten en zijn argument is „Zie maar”.

Heeft men echter een zekeren trap van ontwikkeling bereikt, dan ziet men dat toch niet het geheele leven van den mensch uit gedirigeerd wordt, maar wij komen tot het besef, dat er machten zijn boven ons, of wel een macht boven ons, die ons lot beslist.

Zoo zien wij een groep van personen ontstaan, deterministen genaamd, die als stellingen aannemen: het begrip van vrijheid is een dwaalbegrip; 't gevoel een inbeelding, een satanische kracht is 't, die den mensch tot illusie verlokt.

Wij menschen die ons vrij denken, zijn als de steen, die voort is geworpen en denkt dat hij kan vliegen.

De mensch is een produkt der omstandigheden leert Epicurus. Het verloop is onafwendbaar, zelfs de goden vermogen niets tegen deze fatalen Anankè. Augustinus leert den mensch de bevangenheid in de erfzonde. En nu zien wij het merkwaardige geval dat er een strijd ontstaat, tusschen Zwingli, Luther, de Jezuiten aan de eene zijde, de Jansenisten aan de andere zijde, waar de eerste den mensch vrijheid wilden brengen met hun leer, dat er bestaat een onafhankelijke God en wij zijn kinderen, wier lot in zijn hand, vrijheid aan hen die de mensch onafhankelijk verklaarden, zelfgodheid, vrij gezag over elk zijner handelingen. Een hopelooze verwarring alzoo die ontstond uit een misbegrijpen van het woord vrijheid, door de onzuivere beteekenis die men er van weerszijden aan hechte.

Allereerst dus de vraag: „Wat is Vrijheid”.

Men onderscheidt: Natuurlijke vrijheid van den mensch. De mensch is in zijn kunnen beperkt, begrensd door zijn eigenschappen hem door de natuur gegeven. Een slecht bedeelde kan geen groote kunstwerken tot stand brengen.

Op 't gebied van het natuurlijke zijn wij gedetermineerd van binnen, maar ook van buiten uit. (Ziekte, dood).

Maatschappelijke vrijheid, daar een kwestie van niet verder kunnen, hier is 't niet verder mogen, en onze vrijheid wordt ons beperkt, de grenzen ons aangewezen door regeering, conventie, enz. En waartoe is het goed beperking van iederpersoonlijke vrijheid? Tot het bereiken van een algemeene vrijheid. Vrijheid is geen losbandigheid. En dat deze beperking bestaat, werd ons reeds medegedeeld door Hodds: „Het handelen ontspringt uit de menschelijke natuur en is evenzeer een causaal verband als de werkelijkheid.

Schopenhauer: Als een mensch handelt, zoo dat ik zeg „dat is in strijd met zijn karakter, zoo blijkt, dat ik zijn karakter niet ken.” Nietsche zegt: „Freiheit des Willen ist ein Unding”.

De handelingen van den mensch zijn directe uitingen van zijn karakter; rest dus de vraag: „Is het karakter vrij?” Bij de behandeling van deze vraag gaan wij eerst na welke fouten er schuilen in het determinisme.

I. Alles in de natuur is aan vaste wetten gebonden (zie in de natuurkunde, druk en volume, kracht en versnelling).

Wij merken echter dit op: Een verschijnsel is niet een gevolg van één oorzaak, maar van ontelbare, er is dus niet een eenzinnig bepaald resultaat te verwachten. Men verkrijgt menschelijkerwijze gesproken dan wel een eenzinnig bepaald antwoord als er één overheerschende hoofdoorzaak is en talrijke nietige bijoorzaken.

II. „Anankè bepaalt alles maar zichzelf niet.” (Demotricus) „Het noodlot is blind,” zegt Plato, b.v. een dier kan sterven door een blinde oorzaak.

Een verschijnsel kan echter op drieërlei wijzen afhankelijk zijn:

a. Uitsluitend door inwendige oorzaken bepaald.
 b. Uitsluitend door uitwendige oorzaken bepaald.
 c. Door een wisselwerking van uit- en inwendige oorzaken.
 Voorbeeld van a is radioactiviteit, van c. chemische werking. Spinoza (determinist) kwam tot de volgende conclusie: alles is natuur, die naar eigen gebondenheid handelt, en Aristoteles: zelfstandig handelen kan alleen dat, wat zich zelf oorzaak is.

Vrij is hij, die zich zelf kent en beheerscht. Hij leeft in vrije gebondenheid.

III. Hoe ontstaat karakter?

Zou het niet dwaas zijn iemand zijn karakter, of zijn handelingen, de uitingen ervan, te verwijten, als ons geheele bestaan gedetermineerd was. Het karakter is niet meegegeven, is niet geboren maar ontstaat. Het moet zijn een kunstwerk van den mensch zelf. Zou het geweten niet malle zelfverblindings zijn. Er is groot verschil tusschen spijt en geweten.

Het geweten zegt: Ik ben verkeerd geworden, dat is mijn fout. Die spijt zegt alleen: Die handeling was verkeerd.

Ieder mensch heeft zijn natuurlijke aanleg. Zijn driften. Deze bepalen zijn onvrijheid, maar zij bepalen niet het geestelijke, het intellectuele deel van het karakter. Men kan zich wel degelijk verwijten doen, dat men zich zoo heeft laten verworden.

Wat is het, dat wij van binnen uit gedetermineerd worden? Het negatieve van vrijheid is het ontkennen van den dwang van uitwendige invloeden. Zelfmoord is de absolute ontkenning van de aandringende omstandigheden maar is negatief in resultaat.

Ik heb een lichaam, maar ik ben geen lichaam.

Ik heb gedachten, maar ik ben geen gedachten.

Het „Ik” is negatief, is ongedetermineerd, omdat het zelf determineert. De vrijheid is verontrustend maar alleen voor hen, die missen onbevooroordeelde zelfkennis en zelfkritiek, en het geweten is onze geestelijke zelf-herschepper. Hierop berusten twee Godsdiensten.

Het Boedhisme dat als hoogste heil stelt het niet zijn.

Het Christendom, dat het zoekt in geestelijke zelf-herscheping. Die eerste schrede op den weg, die tot Vrijheid leidt is zelfkennis en zelfkritiek. Wie eenmaal weet wat goed is, kan het slechte niet meer doen. Heeft men die Vrijheid bereikt, dan eerst is de mogelijkheid geopend tot het plooiën van dezen geest binnen de grenzen van zijn vermogen, (hij kent die grenzen) en in verband met de omstandigheden. Hij zal niet het onmogelijke willen. Hij zal rekening houden met zijn natuurlijk lichaam en het niet minachten. Hij voelt zich in zijn bandeloosheid beperkt, als hij de grens van het mogen overschrijdt. Leer den mensch zuiver logisch denken, en het niet-anders-mogen zal hem worden als een niet-anders-kunnen.

Vrijheid beteekent, vrij van zelf-verblindings en vooroordeel, vrijheid is gebondenheid aan eigen aard en in harmonie met de omgeving.

A. G. M.

R.K. Studenten-Vereeniging „Sanctus Virgilius”.

Voor een druk bezochte vergadering van de R.K. Studenten-Vereeniging „Sanctus Virgilius” hield op 5 October l.l. de heer G. H. Edixhoven, lid der vereeniging, een lezing over „Chesterton en het Idealisme”.

Sprekend over het Idealisme in het algemeen wees de spreker op het feit, dat dit hoe langer hoe meer aan het verdwijnen was en bij den arbeid, waar men het vroeger algemeen vond, tegenwoordig slechts zelden voorkomt.

Als voorbeeld van een typische idealist toonde spreker Chesterton, een Engelsch schrijver, die door zijn pittige stijl en om den mood, waarmede hij alles verdedigt wat hem rechtvaardig en goed lijkt, sterk de aandacht trekt.

In enkele woorden behandelt spreker de hoofdwerken van Chesterton, n.l. Orthodoxy, The Defendant en „The Cross and the Ball” en licht zijne opinie met citaten uit die werken toe.

Aan het slot van zijn lezing weerlegt spreker eenige bezwaren, welke men tegen Chesterton inbrengt en wijst er op dat Chesterton's bedoeling niet is apologieën te schrijven; maar door bij voorkeur in paradoxen te schrijven, bereikt hij de groote menigte, die geen lust heeft om zich in diepzinnige godsdienstkwesies te verdiepen, maar ze in dezen lichtverteerbare vorm gaarne tot zich neemt.

In zijn dankwoord aan den spreker wist de voorzitter van de idealistische stemming der aanwezigen te profiteeren door een collecte aan te bevelen voor de Nuyens-club in den Haag, waar leden van St. Virgilius aan arbeidersjongens les geven, welke collecte 40 gulden opbracht.

J. T.

Het Bestuur heeft zich als volgt samengesteld:

P. A. M. Siebers,	Voorzitter.
J. E. A. Telders,	1 ^e Secretaris.
J. A. J. Wessels,	Penningmeester.
J. B. G. M. de van der Schueren,	2 ^e Secretaris.
H. A. M. Lousbergh,	Bibliothecaris.

Electrotechnische Vereeniging.

Buitengewone Ledenvergadering op Vrijdag 20 October 1916, des avonds ten 8 ure, in Zaal β van het Natuurkundig en Electrotechnisch Laboratorium.

Agenda: Bestuursoverdracht. Bestuursvoorstel tot benoeming van Prof. Elias als Eere-lid. Verificatieverslag. Portefeuillekwesie. Rondvraag.

INGEZONDEN.

Nog eens de Letterkundige Cursus van Dirk Coster.

Dr. Clay heeft het blijkbaar noodig gevonden een lans te breken voor Dirk Coster. Het doet mij leed voor hem dat de lans gebroken is, zonder doel te hebben getroffen. Oogenshijnlijk is Dr. Clay's aanval op mijn kritiek zeer vernietigend, inderdaad echter mislukt, omdat hij zichzelf alsoluit niet gedekt houdt en dus een gemakkelijk aanvalspunt vormt voor een tegenaanval, welke ik niet kan nalaten te ondernemen. Maar laat ik de glibberige paden der beeldspraak verlaten en meer direkte termen bezigen: Er is op het betoog van Dr. Clay nogal 't een en ander af te dingen. Voor den geduldigen lezer wil ik hier een parallel geven van 't stuk van Dr. Clay.

„De cursus is geen mislukking geweest” schrijft Dr. Clay zoo maar boudweg. Maar wanneer tot het einde toe een zó talrijk gehoor als bij Coster samenkomt om den cursus te volgen, en we niet kunnen beoordeelen of dit gehoor de cursus met belangstelling volgt, dan kan men daaruit afleiden dat deze uitspraak zeer subjectief is, te meer waar slecht $\pm 1/2$ van de bezoekers geregeld kwam en de andere helft uit „vlottende” bezoekers bestond, terwijl ook het feit, dat men nu eenmaal f 10 betaald had, verscheiden personen van een wegblijven zal hebben teruggehouden. De uitspraken over den aard van het Delftsche publiek, dat $2/3$ van het geheel was, zijn of subjectief of niet subjectief.

Onjuist is een kwalificatie, die onvereinigbaar is met subjectief. Of ik het Delftsche publiek kende of niet, is mij uit Dr. Clay's woorden heelemaal niet gebleken, vanwaar dus „blijkbaar”?

En tenslotte is mijn beschouwing over den persoon van Coster waar en terecht, omdat het uiterlijk de noodzakelijke weerspiegeling is van het innerlijk en dus zeer goed als leidraad kan dienen bij een kritiek over de geestelijke zijde van een persoon. Het lijkt misschien onbelangrijk, inderdaad is het zeer belangrijk.

En waarom heb ik mijn „persoonlijke subjectieve” gevoelens in 't „S. W.” geschreven? Omdat het „S. W.” de uiting is van wat er om gaat in de studentenwereld. En als zoodanig is er plaats voor een ieders opvatting. Zeker, mijn kritiek was subjectief. Ik heb er geen oogenblik aanspraak op gemaakt de tolk van de massa te zijn.

Maar als subjectieve uiting is mijn stuk ook zeer zeker waar, en kan door Dr. Clay onmogelijk als onwaar worden betiteld. Er is niets wat hem daartoe het recht verleent, evenmin als ik me het recht toeken, zijn subjectieve uiting als onjuist en onwaar te kwalificeeren. Als hij Coster's werk wilt aanprijzen, dan staat hem dat vrij, maar alleen naast- en niet tegen mijn opvattingen in.

En dan, hij verwijt mij „jeugdige blague”, „neuswijsheid” e. d. meer. Echter begrijp ik niet, waarom hij als bezadigd man niet een waardiger standpunt weet in te nemen tegenover deze neuswijsheid, en termen bezigt als: „wat een zelf overschattende gewichtigheid”. Als Dr. Clay eenvoudig had beweerd dat een hoogstaande kritiek niet in pamfletvorm wordt geschreven, en dat dit dus de waarde van mijn kritiek bepaalde, zou ik hem volmondig gelijk hebben gegeven. Nu hij zich echter geroepen acht mij ten onrechte „een vaderlijke vermaning” toe te dienen, onttrek ik mij aan dit-mij-ongevraagd-opgelegde-vaderlijke gezag, en ik vraag mij af wat ouderen er toe brengt met een dergelijke gering-schatting de ideeën van jongeren te beschouwen, als deze toevallig niet met de hunne overeenstemmen.

M. R.

(Zie verder Tweede Blad).

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 19 OCTOBER 1916. No. 3.

TECHNISCHE HOOGESCHOOL.

Vervolg Nieuw-Inggeschrevenen. 1916-'17.

D. van den Berg, E. L.	Oranjelaan 21, R'wijk, Z.H.
B. ten Bosch, E.	Hooistraat 9, den Haag.
I. Bravmann, T.	Amsterdamschestr. 8, Schev.
J. P. van Bruggen, C.	Piet Heinstraat 13.
A. B. Derksen, C.	Koornmarkt 46.
Z. W. M. Deurvorst, T.	Rotterdamsche Weg.
E. J. W. Easton, W.	Westeinde 57, Voorburg.
W. de Groot, C.	Koninginneweg 55, Haarl.
W. M. F. E. P. de Jager, E. L.	Amalia v. Solmsstr. 90, d. H.
H. Janszen, E. L.	Adelheidstraat 76, d. Haag.
C. Kapsenberg, W.	Rubenstraat 143, d. Haag.
P. L. Koch, E.	Havenstraat 17.
J. E. Lamberts, W.	Koornmarkt 32.
H. A. D. Linn, C.	Coenderstraat 33.
W. A. J. Mes, B.	Willemskade 11, Schiedam.
C. M. van Moorsel, E. L.	Violenweg 16, den Haag.
S. E. van Nooten, E. L.	Edisonstraat 38, den Haag.
J. M. J. Oostwoud Wijdenes, C.	Kerkpad 276, Naarden.
C. Panaitescu, E.	Julianastr. 20, R'wijk. Z.H.
J. A. Pennink, W.	Nieuwstad 28, Weesp.
Mej. D. C. J. Rijken, E. L.	Oude Delft 164.
J. H. Sanders, E. L.	Res. 2e Luit. 3-II-21, R. I.
D. Spork, E.	Varkenmarkt 32, Dordrecht
C. Stramrood, W.	Fort Kudelstaart, Aalsmeer.
J. Schokkenkamp, E. L.	Galileistraat 145, d. Haag.
S. H. Thung, T.	Columbusstr. 255, d. Haag.
P. H. van der Trappen, C.	Naaldwijk.
Mej. M. V. Tijnstra, S.	Verhulststraat 17, den Haag.
Mej. T. Verkade, E. L.	Oude Delft 111.

Gelegenheid tot inschrijving op Woensdag 25 October 1916 van 2—2¹/₂ uur n.m. in de receptiekamer.

Propaedeutische Examens ná de Zomervacantie — 1916. —

Geslaagd voor:

Bouwkundig Ingenieur:

E. J. de Maar. J. K. Wijmans, e. i.

Werktuigkundig Ingenieur:

C. Chr. Barentz. L. L. C. Polis Jr.
G. D. Boerlage. A. Pompe.
F. L. H. van der Grinten. L. J. P. Smulders.
G. Hulshoff. J. P. Wijs.
J. Kater. J. van Zijll.
G. G. de Jong.

Electrotechnisch Ingenieur:

H. J. Boon. A. E. Loen.
A. J. Ehnlé. J. H. Reiseger.
J. H. J. Kuypers. E. L. de Vries.

Scheepsbouwkundig Ingenieur:

M. W. Voogt JGzn.

Mijn-Ingenieur:

J. F. Browne. C. P. A. Zeylmans
van Emmichoven.

Begin van colleges en oefeningen.

De hoogleeraar Mr. P. J. M. Aalberse herinnert er aan, dat het college over Staathuishoudkunde tot nader aankondiging niet des Donderdags, maar alleen des Zaterdag zal worden gegeven.

Dr. A. Toxopeüs zal zijne colleges aanvangen op Donderdag 19 October 1916, 's avonds van 6—7 uur, in zaal 4 van het Hoofdbouw.

De lector C. J. Marcus, arts, zal, met behoud van den termijn van inschrijving, zijne voordrachten in de verbandleer aanvangen op Vrijdag 3 November 1916.

Mededeelingen.

In verband met den laten uitslag van het propaedeutisch examen ná de zomervacantie 1916, wordt de termijn van aanmelding voor den Indischen dienst verlengd tot en met Zaterdag 21 October 1916.

De heer Dr. Ir. P. E. Verkade, bij beschikking van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 Juni 1916, No. 9252, Afd. O, toegelaten als privaatic-docent in de afdeeling der Scheikundige Technologie aan de Technische Hoogeschool te Delft, tot het geven van onderwijs in bijzondere onderwerpen van de organische scheikunde, zal aanvangen met het geven van een openbare les op Donderdag 26 October a. s., ten 7 ure, in zaal 31 van het Scheikundig Laboratorium der Technische Hoogeschool. Het onderwijs zal daarna geregeld worden voortgezet des Donderdags van 7—8 uur n.m. in zaal 31 van het Scheikundig Laboratorium der Technische Hoogeschool.

Bij beschikking van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 October 1916, No. 16359, Afdeeling O, is voor het tijdvak van 16 October tot en met 31 Augustus 1917 benoemd tot assistent voor de zuivere en toegepaste wiskunde aan de Technische Hoogeschool, mej. J. H. M. Manders, e. i. te 's Gravenhage, van Swietenstraat 135, en voor het tijdvak van heden tot en met 31 Augustus 1917 tot assistent voor de palaeontologie buiten bezwaar van 's Rijks schatkist aan deze Hoogeschool, H. D. M. Burck.

Ter verkrijging van den graad van doctor in de technische wetenschap, zal de heer Christiaan Theodoor Grootroff, mijningenieur, op Vrijdag 27 October 1916, des namiddags ten drie ure in de Prinsenkamer, worden toegelaten ter verdediging, tegenover eene commissie uit den Senaat der Technische Hoogeschool, van een proefschrift, getiteld: „De primaire Tinertsafzettingen van Billiton”, en van stellingen, beide goedgekeurd door den promotor Prof. Dr. G. A. F. Molengraaff.

AGENDA.

DEN HAAG.

- 20 October. Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen. 8 u. „De Delftsche zangers”.
Diligentia. 8 uur. Alliance Française. L'Assaut.
Kon. Ned. Schouwburg. 8 uur. 5e Populaire-Voorstelling van Zwarte Griet.
- 21 October. Kon. Ned. Opera. 8 uur. Faust.
Diligentia. 8 uur. Mej. Hoogetoorn. Liederavond.
Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen. 8 uur. N.V. Het Tooneel. Dir. W. Rooyaards. Dolle Hans.
- Heden en volgende avonden: Scala, 8 uur, La fille de Madame Angot, (Zorah Dorly); Bouwmeester-Theater, 8 uur, Gastvoorstelling M. Spree, „'n Ploert!"; Alberts-Frères, 8 u., Winterseizoen; Theater Verkade, 8 uur, Macbeth.

ROTTERDAM.

- 20 October. Casino. 8 uur. Nap de la Mar's Oper. Gezelsch. De Marskramer.
Groote Schouwburg. 7¹/₂ uur. Vasantasena.
- 21 October. Groote Schouwburg. 8 uur. Nederl. Opera. La Bohème.
Tivoli-Schouwburg. 8 uur. Het Rotterdamsch Tooneel. De Rantzau's.
Casino. 8 uur. Nap de la Mar's Oper. Gezelsch. Gri Gri.
- Heden en volgende avonden: Geb. v. K. en W., 8 uur, Mr. Masseltof; Circus Schouwburg, 8 uur, De Klokken van het Kasteel Corneville.

ADVERTENTIEN.

HOOGENSTRAATEN Groenten - Soepen - Saucen.

GELDERSCHE ROOKWORST

* (onder voortdurende Rijks- en Gemeente-Contrôle) *

H. MEEUWS

Knakworst, Wildpasteien, Galantines

Oude Delft 111 — Delft
TELEFOON No. 157**P. MALJAARS,**
Binnenwatersloot 32.GROOTE KEUZE IN
Dames-, Heeren- en
Kinderschoenwerk
Electrische
Maat- en Reparatie-Inrichting

Net gedragen Heerenkleeding

wordt tegen hooge prijzen ingekocht door
I. VAN IJSSEL, Choorstraat 46, Delft.
Dagelijks aan huis te ontbieden.**W. J. VAN NIEKERK,**
CHOORSTRAAT 33.Uitzenden van Diners.
TELEFOON 607.Technische Boekhandel en Drukkerij
J. WALTMAN Jr.
BINNENWATERSLOOT 33-35 — DELFT.

HEDEN VERSCHEEN:

DE VIJFDE DRUK VAN
HERMAN GORTER - MEI.
= f 1,50 =Mr. L. DE ROOY, Advocaat te 's Gravenhage,
Spuistraat 1, Telefoon H 2070, REPETEERT
Staats- en Administratief Recht.Wed. J. W. HAANEPEN.
BINNENWATERSLOOT 36.
TELEFOON No. 252.Fijne BONBONS.
BORSTPLAAT van Gebrs. Pel**OUDE DELFT 120 - DELFT.**Uitzending van Diners.
Jachtschotels - Nassi-Goreng.Aanbevelend,
Oude Delft 120 :: Chr. F. RÜTER.**A. J. PRINS, Choorstraat 4**
Dictaat-Cahiers.
Teekenborden. Zeer voordeelige aanbieding.
VERKOOP UITSLUITEND à CONTANT
tegen zeer LAGE prijzen.**Hôtel „CENTRAL”.**CAFÉ-RESTAURANT 1e RANG.

WIJNHAVEN 6-7.

OUDE DELFT 92.

AFZONDERLIJKE BILJARTZAAL.

Auto- en Rijwiel-Garage aan de achterzijde der zaak, Oude Delft 92. Tevens ingang.

Zalen voor Vergaderingen, Déjeuners, Diners en Soupers.

Ook Diners bij abonnement. :: Avondsotels 70 cent.